

CO₂-VERWAARDING NATUUR EN LANDBOUW

Voortgangsrapportage - inhoudelijk

Periode
Verplichtingsnummer LVVN
Datum oplevering
Thematrekker
Uitgevoerd door

1 januari – 31 december 2025
1400015009
26 maart 2026
Janneke Wolkorte
Friese Milieu Federatie

Inhoudsopgave

Inhoud

1.	Inleiding.....	3
2.	Planning en organisatie.....	3
3.	Doel.....	4
4.	Resultaten.....	4
	Werkpakket 1 – Monitoring.....	4
	Werkpakket 2 – Doorontwikkeling en verfijning methodieken.....	4
	Werkpakket 3 – Uniformering en spelregels.....	5
	Werkpakket 4 – Kennisloket.....	5
	Werkpakket 5 – Kennisdeling.....	5
	Werkpakket 6 – Europese samenwerking.....	6
5.	Realisatie en begroting.....	6

Inhoudelijke voortgangsrapportage CO₂-verwaarding natuur en landbouw 2025

Financiers

Ministerie van Landbouw, Visserij,
Voedselzekerheid en Natuur

1. Inleiding

Onder het thema CO₂-verwaarding natuur en landbouw faciliteren we de opschaling van de vrijwillige koolstofmarkt. We willen CO₂-verwaarding toegankelijker en gemakkelijker toepasbaar maken voor grondeigenaren in het veenweidegebied zodat meer en grotere projecten van de grond komen. En anderzijds willen we ervoor zorgen dat het systeem en de gegenereerde certificaten zo goed mogelijk aansluiten bij de behoeften van de markt. Waarbij marktontwikkeling nadrukkelijk geen onderdeel is van dit thema.

Onderzoeken en innovaties richten zich op:

- Monitoring: Vereenvoudigen van meet- en verificatieprocessen en actualiseren op basis van de nieuwste technologische ontwikkelingen.
- Methodiekontwikkeling: Doorontwikkeling en verfijning van methodes voor het genereren van geloofwaardige, verhandelbare koolstofcertificaten.
- Uniformering en standaardisering: deelname aan koolstofcertificering laagdrempeliger, efficiënter en eenvoudiger maken door het ontwikkelen van toegankelijke en herkenbare processtappen en formats voor projectopzet.
- Kennisdeling en communicatie: verbeteren van de informatievoorziening aan zowel aanbieders als afnemers van koolstofcertificaten om vertrouwen, betrokkenheid en handelingsperspectief te vergroten.
- Europese aansluiting: Beter aansluiten bij Europese richtlijnen en initiatieven voor koolstofcertificering in veengebieden, om ook toekomstige markttoegang en beleidsconsistentie te borgen.

2. Planning en organisatie

Het thema is gestart in april 2025 met het aanstellen van de thematrekker en kort daarop de onderzoeksleider. In september 2025 is het werkplan vastgesteld en is gestart met de uitvoering ervan. Deze loopt zoals gepland door in 2026. Parallel is gestart met het opstellen van het werkplan 2026, welke wordt uitgevoerd in de periode maart t/m december 2026. Voor zowel het werkplan 2025 en die van 2026 is de begeleidingscommissie geconsulteerd. De commissie heeft waardevolle input en suggesties geleverd voor beide werkplannen.

3. Doel

Doel voor de eerste projectperiode is: drie procesinnovaties zijn in uitvoering gebracht die het traject van projectidee tot uitgifte van een koolstofcertificaat optimaliseren. Deze innovaties bestaan uit 1) het opzetten van een nieuwe methode op bedrijfsniveau, 2) een quickscan voor landeigenaren om de potentie van CO₂-verwaarding voor hun bedrijf te verkennen en 3) het implementeren van maatregelen zodat het certificeringsproces volledig voldoet aan de ICROA-kwaliteitscriteria (o.a. additionaliteit, transparantie, verificatie en duurzaamheid).

4. Resultaten

Werkpakket 1 – Monitoring

In het werkpakket monitoring worden diverse nieuwe en bestaande methodieken onderzocht en vindt innovatie plaats van de wijze van monitoring op basis van de nieuwste technologische ontwikkelingen. Hierbij wordt er gericht op een eenvoudiger en goedkopere wijze van monitoring die vertrouwen geeft aan de kopers en op alle gewenste niveaus (perceel, bedrijf en gebied) in de praktijk in te zetten is. In 2025 is ingezet op:

1. Het doorgronden van de relatie tussen de kringloopwijzer en de SNK-methodieken. Dit is inmiddels uitgezet bij CLM. Oplevering volgt in Q2 2026;
2. Inzicht verkrijgen in onzekerheidsmarges bij het gebruik van SOMERS 2.0. Hiervoor is overleg gaande met een van de bureaus die betrokken zijn bij SOMERS 2.0. Door tijdgebrek bij uitvoerende bureaus is dit helaas nog niet opgepakt.

Werkpakket 2 – Doorontwikkeling en verfijning methodieken

In dit werkpakket worden bestaande methodieken doorontwikkeld/geactualiseerd/vereenvoudigd ten behoeve van praktische toepasbaarheid, geloofwaardige certificaten en een transparant proces. Daarnaast worden nieuwe methodieken ontwikkeld.

1. Gebruikers van de SNK-methodieken die in het veenweidegebied ingezet kunnen worden zijn bevraagd naar hun ervaring. Dit is uitgevoerd door de Milieufederatie Noord-Holland en het rapport is inmiddels opgeleverd. De resultaten zijn te vinden op [Themasheet CO₂ Verwaarding – VIPNL](#). Deze interviews hebben een veelheid aan ideeën opgeleverd voor verbeteringen van de methodieken.
2. Inzicht verkrijgen in aanvullende besparingen van broeikasgassen op agrarische bedrijven. Deze deelopdracht is inmiddels in uitvoering bij CLM. Resultaten hiervan worden verwacht in Q2 2026.
3. De toepassing van diverse methodieken op een en hetzelfde bedrijf wordt verkend. Ook deze deelopdracht is bij CLM in uitvoering en wordt naar verwachting in Q2 2026 opgeleverd.
4. Uittesten van het opstellen van een plan voor koolstofopslag in biobased materialen afkomstig van een veenweideproject. Hoewel hier een methodiek voor beschikbaar is, is dit nog niet eerder toegepast. Door hiermee aan de slag te gaan, worden leerervaringen opgedaan die bij kunnen dragen aan verbetering van de (toepassing van de) methodiek. Deze deelopdracht is momenteel in uitvoering bij de Friese Milieu Federatie. Verwachte oplevering in Q2 2026.

Werkpakket 3 – Uniformering en spelregels

Voor dit werkpakket wordt gekeken naar het vereenvoudigen van het proces en het vergroten van de herkenbaarheid van werkwijze en het verlagen van de kosten van de gevolgde werkwijze/het proces.

1. Standaardisatie/digitaliseren van een tweetal tools en projectplannen. Hiervoor is Haskoning ingeschakeld die samen met een gebruikersgroep aanbevelingen en een kosteninschatting maakt voor deze digitaliseringsstap. Oplevering in Q2 2026;
2. Verbeteren van koepelprojectplannen. Dit onderdeel is verzet naar het werkplan voor 2026.
3. Inzicht verkrijgen hoe CO₂-verwaardiging in andere thema's binnen VIP NL wordt opgepakt. Ook dit onderdeel is net als het voorgaande doorgezet naar 2026. Beide worden opgepakt door de Natuur en Milieufederaties;
4. Uitvoering van een proefverificatie. Dit onderdeel wordt uitgevoerd door Control Union en wordt uitgevoerd bij het eerste vrijwillige koolstofvervaardingsproject in Nederland in de Lytse Deelen. Daarnaast is Tauw bezig met een tool dat ondersteunt bij het verwerken van de monitoringgegevens ten behoeve van de verificatie. Van dit project is een reeks van 5 monitoringsjaren beschikbaar. Verwachting is dat de verificatie in Q2 2026 is afgerond.
5. Notitie over de relatie tussen de opbrengsten van CO₂-certificaten en de compensatie systematiek veenweiden. Voor deze vraag is tot dusver nog geen geschikte partij gevonden.

Werkpakket 4 – Kennisloket

De werkpakketten met betrekking tot loket (WP4) en kennisdeling (WP5) hangen nauw met elkaar samen; het loket is het middel/instrument om kennis en innovaties te delen. Doel is het verbeteren van de informatievoorziening aan zowel aanbieders als kopers van certificaten om hun handelingsperspectief te vergroten. Werkpakket 4 richt daarbij op de organisatorische kant: het vormgeven en inrichten van het kennisloket.

1. Inventarisatie naar andere loketten en platforms is uitgevoerd. Er ligt een eerste conceptversie van het aanbevelingendocument over vorm en organisatie van het kennisloket. Er lopen concrete gesprekken over samenwerking met het kenniscentrum veenweide dat in Friesland wordt opgericht.
2. Werving kenniscoördinator is gestart met de planning dat deze januari 2026 van start gaat. De kenniscoördinator zal aan de slag gaan met een plan van aanpak voor het kennisloket.

Werkpakket 5 – Kennisdeling

Werkpakket 5 zorgt voor het ontsluiten van kennis en onderzoeksresultaten naar de praktijk. Onderdeel daarvan is het ophalen van vragen en behoeften uit de praktijk om onderzoek/innovatie hierop aan te laten sluiten.

1. Op verzoek is binnen een aantal gremia een presentatie verzorgd over CO₂-verwaardiging en de activiteiten die we binnen het VIPNL-project uitvoeren.

- Vanuit (potentiële) initiatiefnemers van CO₂-verwaardingprojecten, potentiële afnemers als breed geïnteresseerden is een twintigtal vragen binnengekomen over CO₂-verwaarding in het algemeen of het starten van het project. Deze vragen zijn direct beantwoord of doorgezet naar een partij die verder kon helpen.
- Er is een praatplaat ontwikkeld:

CO₂-VERWAARDING

Werkpakket 6 – Europese samenwerking

In dit werkpakket spelen we in op Europese richtlijnen en initiatieven voor koolstofcertificering in veengebieden, om toekomstige markttoegang en beleidsconsistentie te borgen.

- Oriëntatie en verdieping van Europese ontwikkelingen. Deze werkzaamheden worden allereerst opgepakt door de onderzoeksleider. Zodra hier meer zicht op is, worden in het werkplan van 2026 vervolgonderzoeksvragen opgesteld.
- Komen tot ICROA-accreditatie van SNK en hier leerervaringen uit ophalen. Deze certificering is van belang om kwaliteit en betrouwbaarheid van certificaten te waarborgen. De accreditatie bij ICROA was al in gang gezet, toen bleek dat ICROA stopt met haar werkzaamheden. Er is gezocht naar een andere partij die deze accreditatie kan uitvoeren. Vervolg hiervan wordt opgepakt in het werkplan van 2026.

5. Realisatie en begroting

Geen financiële gegevens openbaar beschikbaar. Deze worden in een separate rapportage gedeeld met de opdrachtgever en financiers.

Veen InnovatieProgramma Nederland (VIPNL)

Janneke Wolkorte
Thematrekker CO₂-verwaarding natuur en landbouw
j.wolkorte@fmf.frl
06 100 14 687

Arnoud de Vries
Onderzoeksleider CO₂-verwaarding natuur en landbouw

